

Bedduânın beslendiđi kaynaklar

M. rumuzlu okuyucumuz: “Bedduâ tutar mı? Ne zaman tutar?”

BEDDUÂ NEDİR?

Dost-düşman kime karşı olursa olsun, bedduâ etmek; tel'in etmek, lânetlemek, ilenmek, birisine kötü olması ve başına kötülük gelmesi için duâ etmek ve hakkında kötülük istemek demektir.

Bedduâ yapan kişi, eğer haksız ise, bedduâ yapmakla haddini aşmış ve hattâ zulüm yapmış olur.

Bu haramdır. Çünkü haksız bedduâ ancak “sû-i zan”dan, yani kötü zandan beslenir. Sû-i zan ise, haramdır.¹

Lâf aramızda, aslında toplum olarak, zanlarımızın çoğu kötü cinstendir. Yani kulağımıza gelen bilgi ve haberlerde, ya da içimize düşen şüphelerde muhatabımız lehine delil varsa, ancak o zaman hüsn-ü zanna, yani iyi zanna gidiyoruz. Hâlbuki delil varken iyi zan sahibi olmak marifet değildir, faziletten de sayılmaz. Çünkü zaten muhatabımızın delili, kötü zan kapısını kapamıştır.

BİZ HÜSN-Ü ZANNA MEMURUZ

Biz; muhatabımızın elinde delil varken değil, delil yokken; göstergeler muhatabımızın aleyhine işliyorken; muhatabımızı içimizde mahkûm etmeye meyletmişken; kulağımıza muhatabımız aleyhine sözler gelmeye başlamışken; muhatabımızı yargısız infâza kurban etmeye değil, hüsn-ü zanna, yani muhatabımız hakkındaki iyi zannımızı bozmamakla mükellefiz. Kulağımıza gelen veya içimize doğan kötülük düşüncesini muhatabımız lehine tevil etmekle yükümlüyük.

Biz hüsn-ü zanna memuruz.

Yüce dinimiz zanna dayalı bilgilerde muhatabımızı bizim şerrimizden korumuştur.

Ki, sû-i zannın bir basamak ilerisi, çoğu zaman bedduâdır.

BEDDUÂLAR SU-İ ZANDAN BESLENİYOR

Bedduâları araştıralım, inceleyelim: Esefle göreceğiz ki, büyük çoğunluğu haksızdır, yani sû-i zandan beslenmektedir.

Böyle haksız yere yapılan bedduâlar, ilenmeler, tel'inler, lânetlemeler, Allah nezdinde makbul de değildir.

Çünkü haklılık yoktur, çünkü sû-i zanna dayanmaktadır, çünkü gerçeklerden uzaktır.

KİŞİ HAKLI OLSA BEDDUÂ YAPMALI MIDIR?

Kişi haklı olsa bile, eğer insaf sahibi ise bedduâyaya yol vermez. Ya ıslâhı için duâ eder. Ya da, çok incinmiş ise, sabrı ve insafı kalmamış ise, onu, Allah'ın adaletine, cezasına, celâline, kahrına ve kibriyâsına havâle etmekle, yani Allah'a ısmarlamakla yetinir.

Haklı olan kişinin böyle bir havalesini ise Cenâb-ı Hak çoğu zaman makbule şayan bulur, kabul eder ve onun hakkını ondan misli bir cezâ ile alır.

Fakat buradaki havâlenin dil ile, çok galiz tabirlerle, sövüp saymakla, bağırıp çağırmakla, bedduâ etmekle yapılmasına gerek yoktur. Esasen, böyle galiz tabirler, sövmek ve saymaklar kişiyi, Allah nezdinde haklı iken, haksız duruma da düşürebilir. Çünkü karşı tarafın el ile verdiği zararı, kendisi de dil ile vermiştir, hakkını dili ile kendisi almıştır,

Allah'ın adaletine bırakmamıştır.

BEDDUÂNIN FITRÎ DİLİ

Bir kişinin haksız yere kalbinin incitilmesi, gönlünün kırılması, gözlerinin yaşarması esasen fitrî bir bedduâ hâlidir. Ve asıl bedduâ dili de budur. Dilinin hiçbir biçimde tel'in ifadesi okumasına, yani bedduâ etmesine gerek yoktur.

Çünkü Allah, Ahkemü'l-Hâkimîn'dir; hâkimlerin Hâkim'idir. Erhamü'r-Râhimîn'dir; merhametlilerin en merhametlisidir. Masumların, mazlûmların, dilsizlerin, yavruların, çâresizlerin, kimsesizlerin, hayvanların hal dili ile çâresizlik içinde yaptıkları bedduâlar Allah katında çoğu kez makbule şayandır.

Haklı konumda olduğumuz halde bedduâ yapmamak ve muhatabımızın ıslâhını dilemek, hidayeti için duâ etmek, ahlâkımızın güzelliğini gösterir.

HATASIZ DOST ARAMAMALIYIZ

Sünnet olan budur. Yani zarar gördüğümüz birisinin, ıslâhı için duâ etmek sünnettir.

Çünkü insanların beşeriyet gereği hatalarının olabileceğini hep hesap etmeli ve hatâsız dost ve insan aramamalıyız. Bir bahçeye girdiğimizde bahçenin dikenleri de bulunduğunu önceden hesap etmeli ve dikenlerinden rahatsız olmamalıyız.

Kötümser olmamalıyız.

Gül beklediğimiz bahçenin dikeni de olabilir. Hatta diken gülün dallarında ve kollarında da olabilir. Bedüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, “Her şeyin iyisine bak” kaidesiyle amel etmeli, murdar ve hoşumuza gitmeyen şeylere hiç bakmamalı, iyi şeylerden iyi istifade etmeliyiz. Böylece kalbimiz istirahat edecek, gönlümüz huzur bulacaktır.²

Dipnotlar:

1- Hucurât Sûresi, 49/12.

2- Sözler, s. 39.